

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **H. M.**, zastoupeného Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2017, č. j. OAM-182/LE-LE05-LE05-PS-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 1. 2017, č. j. 17 A 6/2017 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Jindřicha Lechovského **se určuje** částkou 8.228 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 26. 12. 2016, č. j. KRPS-425901/ČJ-2016-010022, zajištěn a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění žalobce byla skutečnost, že dne 25. 12. 2016 byl zadržen Policií ČR v návěsu kamionu, v němž se ukrýval.

[2] Následným šetřením policie zjistila, že žalobce pobývá na území České republiky nelegálně. Do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení žalobce mimo jiné sdělil, že z Íránu odjel legálně do Turecka, odkud se za pomoci převaděče dostal do Rumunska, kde s pomocí další osoby na parkovišti nastoupil do návěsu kamionu. Žalobce prohlásil, že nevěděl, kam kamion jede, jeho cílem však je Velká Británie, kde se chce zdokonalovat ve své profesi.

[3] Dne 29. 12. 2016 podal žalobce v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá kvůli své odbornosti a studiu, kvůli neexistenci pracovních příležitostí v Íránu a kvůli tomu, že pro něho jako Kurda sunnitského vyznání není v Íránu žádná budoucnost a vládní úřady a ani firmy mu nedají práci.

[4] V návaznosti na žalobcovu žádost vydal žalovaný dne 2. 1. 2017 v záhlaví označené rozhodnutí, jímž rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a současně stanovil dobu trvání zajištění do 18. 4. 2017.

II. Řízení před krajským soudem

[5] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni. Ten ji však jako nedůvodnou zamítl. Soud uvedl, že je třeba rozlišovat mezi pojmem zjevně nedůvodné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, o níž ministerstvo rozhoduje podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu jejím zamítnutím, a pojmem účelové žádosti coby důvodu rozhodnutí o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[6] Pro účely rozhodnutí o zajištění postačuje, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Pro účely rozhodnutí o samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí být kromě skutečnosti, že žadatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění (nebo je pozdržet), ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, rovněž prokázáno, že žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Může tudíž nastat situace, že i když jsou dány oprávněné důvody se domnívat, že se jedná o žádost účelovou, nemusí se současně jednat o žádost zjevně nedůvodnou ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu.

[7] Dále soud označil odůvodnění napadeného rozhodnutí v části týkající se stanovení doby setrvání žalobce v zařízení pro zajištění cizinců v délce 110 dnů za správné. Alternativy k zajištění dle § 47 odst. 1 zákona o azylu zvážil žalovaný rovněž dostatečně.

[8] Všechny podmínky pro zajištění žalobce na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byly dle soudu splněny. Žalobce přicestoval do České republiky přes několik evropských zemí. Již před příchodem do České republiky tedy pobýval v několika členských státech EU, v nichž o mezinárodní ochranu nesporně požádat mohl. O udělení mezinárodní ochrany však požádal teprve poté, co byl ve svém úkrytu v návěsu kamionu objeven řidičem a následně zadržen Policií ČR, po svém zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců a poté, co bylo zahájeno správní řízení o jeho vyhoštění.

III. Kasační stížnost

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností.

[10] Žalovaný dle něj nesprávně vyhodnotil existenci podmínek zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Pokud by stěžovatel svoji žádost sledoval jen a pouze zmaření správního vyhoštění, byly by naplněny podmínky § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu a bylo by možné takovou žádost zamítnout s ohledem na to, že je zjevně bezdůvodná. Žalovaný ve svém rozhodnutí ovšem výslovně uvedl, že v případě stěžovatele nebude aplikován § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, jelikož stěžovatel uvedl i jiné důvody pro získání mezinárodní ochrany než je pouhá snaha zmařit správní vyhoštění.

[11] Jestliže tedy žalovaný uznal, že žádost o mezinárodní ochranu může vést k udělení mezinárodní nebo doplňkové ochrany, připustil, že stěžovatel svoji žádost nepodal pouze z důvodu, aby zamezil realizaci správního vyhoštění, nýbrž i z důvodů jiných. Ani důvod zajištění podle § 46a písm. e) zákona o azylu tedy není dán. Výklad žalovaného nepřípustně rozšiřuje důvod zajištění dle tohoto ustanovení prakticky na všechny případy, kdy zajištění žadatelé potenciálně požádali o mezinárodní ochranu mimo jiné s cílem znemožnění správního vyhoštění. Tento výklad je však zřetelně nesprávný, protože takové zajištění by postihovalo osoby, u nichž udělení mezinárodní ochrany připadá v úvahu, což by byl zřetelně nesprávný a extenzivní výklad možnosti zajištění.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Kasační stížnost je projednatelná, z důvodů uvedených níže není důvodná.

[13] Předmětem řízení v nyní projednávané věci není otázka důvodnosti stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, ale otázka zákonnosti jeho zajištění. Proto nebylo ani třeba zabývat se přijatelností kasační stížnosti podle § 104a s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2013, č. 2971/2014 Sb. NSS, nebo usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 1. 2015, č. 3181/2015 Sb.).

[14] Jedinou spornou právní otázkou v dané věci je to, zda žalovaný mohl stěžovatele zajistit z důvodu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu za situace, kdy stěžovatel

podal žádost o mezinárodní ochranu v průběhu řízení o správním vyhoštění a jako důvod žádosti mimo jiné uvedl obavy ze svého postavení jakožto Kurda sunnitského vyznání v Íránu. Stěžovatel tvrdí, že žalovaný takto postupovat nemohl a měl zkoumat i tento jiný důvod žádosti o mezinárodní ochranu. Ani poté by však nemohl dle názoru stěžovatele rozhodnout podle citovaného ustanovení. Pokud by žalovaný shledal, že stěžovatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, musel by rozhodnout podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, tedy žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou.

[15] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců: *„nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“.*

[16] Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že stěžovatel přicestoval přes několik evropských zemí, v nichž o mezinárodní ochranu nesporně mohl požádat, a existují oprávněné důvody se domnívat, že svou žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, případně je pozdržet. Zároveň uvedl, že žádost samotnou by žalovaný v souladu s judikaturou správních soudů mohl v souladu s § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu zamítnout výhradně tehdy, pokud by žadatel jako jediný důvod své žádosti uvedl právě snahu vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Vzhledem k tomu, že stěžovatel uvedl také ekonomické důvody a obavy z náboženské a národnostní diskriminace v Íránu, uzavřel žalovaný, že bude jeho žádost posuzovat standardně, tedy z hlediska případného naplnění podmínek § 12, § 13, § 14, § 14a i § 14b zákona o azylu.

[17] Krajský soud k tomu v napadeném rozsudku uvedl, že je nutno rozlišovat mezi pojmy „zjevně nedůvodná“ žádost o mezinárodní ochranu a „účelová žádost“ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují *oprávněné důvody* se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být *zjevně* nedůvodná. Tento podstatný rozdíl proto ospravedlňuje postup žalovaného.

[18] Takový závěr ostatně při řešení totožné otázky Nejvyšší správní soud v minulosti již opakovaně učinil (srov. v rozsudek ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 – 35, či ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 – 31) a ani nyní nevidí důvod pro odchýlení se od něj. Ve věci nejsou sporné skutkové okolnosti podání stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu; jeho právní obrana spíše zpochybňuje zákonnost postupu žalovaného z toho důvodu, že u stěžovatele existuje *kromě* obavy z vyhoštění více důvodů pro mezinárodní ochranu. To dle jeho názoru automaticky vylučuje použití zajišťovacího důvodu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Takový výklad však nelze přijmout. Institut zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má sloužit především tomu, aby stát mohl vykonávat efektivní kontrolu nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy

cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud opakuje, že předmětem řízení o této kasační stížnosti není posouzení důvodnosti žádosti samotné, ale zákonnost zajištění stěžovatele po jejím podání.

[19] Důvodnost stěžovatelovy žádosti se posuzuje v samostatném řízení. Jelikož obava z náboženské a národnostní diskriminace stěžovatele v Íránu by mohla za určitých podmínek představovat důvod pro udělení mezinárodní ochrany, musí správní orgán zhodnotit individuální okolnosti případu žadatele. Je povinen se v samostatném řízení s těmito jinými důvody žádosti přezkoumatelně vypořádat, nikoliv žádost zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu.

[20] To přesně žalovaný v dané věci i činí. Přestože měl na základě okolností zajištění a dosavadního chování stěžovatele na území ČR podezření, že stěžovatelovým motivem k podání žádosti o mezinárodní ochranu byla skutečně pouze snaha se na poslední chvíli vyhnout správnímu vyhoštění, samotná tvrzení v žádosti vyhodnotil jako potenciálně důvodná, neboť v dané chvíli nemohl bez jakéhokoliv bližšího zkoumání těchto tvrzení uzavřít, že jsou účelová nebo *zjevně* nedůvodná. Ostatně stěžovatelův argument, že žalovaný měl postupovat podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, je nelogický, neboť jinými slovy se stěžovatel domáhá toho, aby žalovaný jeho žádost neposuzoval věcně, ale rovnou procesně zamítl jako zjevně nedůvodnou. To odporuje stěžovatelovým tvrzením o tom, že měl skutečný zájem o udělení mezinárodní ochrany a nesnažil se pouze vyhnout správnímu vyhoštění.

[21] Námitka stěžovatele týkající se toho, že žalovaný jej nemohl zajistit postupem dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, pokud zároveň neshledal důvody pro zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, není z výše uvedených důvodů důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[23] Stěžovateli byl Nejvyšším správním soudem jako zástupce ustanoven advokát Mgr. Jindřich Lechovský. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání kasační stížnosti) v částce 6.200 Kč, a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 600 Kč a částka 1.428 Kč představující 21% DPH, jíž je advokát plátcem. Celková výše odměny ustanoveného zástupce proto činí 8.228 Kč, částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2017

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu